

“ТАСДИҚ МЕКУНАМ”

Ректори Донишгоҳи давлатии Данғара

Н.И.Т., д.и.п., Шоҳиён Н.Н

_____ соли 2022

ХУЛОСА

Чаласаи ғайринавбатии Шурои олимони факултети иқтисодиёти миллӣ ва рушди сайёҳӣ

Диссертатсияи Раҳимзода Муҳаммадҷони Назар, ки дар мавзуи “Чанбаҳои ташкилӣ-иқтисодии идоракунии рақобатпазирии корхонаҳои саноатӣ (дар мисоли корхонаҳои саноати сабуки вилояти Хатлон)” аз рӯи ихтисоси 08.00.06.04 - Ташкил ва идораи корхона, низомҳо ва комплексҳо пешниҳод карда шудааст, дар кафедраи баҳисобгирии муҳосибӣ ва андозбандии Донишгоҳи давлатии Данғара ба анҷом расонида шудааст.

Раҳимзода Муҳаммадҷони Назар солҳои 2016-2018 ба ҳайси унвонҷӯ дар шӯбаи аспирантураи Донишгоҳи давлатии Данғара таҳсил намудааст.

Мавзуи диссертатсионии унвонҷӯ Раҳимзода Муҳаммадҷони Назар зери унвони “Чанбаҳои ташкилӣ-иқтисодии идоракунии рақобатпазирии корхонаҳои саноатӣ (дар мисоли корхонаҳои саноати сабуки вилояти Хатлон)” дар чаласаи Шурои олимони факултети иқтисодиёти иноватсионӣ ва менеҷмент аз 27.12.2016, суратчаласаи №2 зери роҳбарии профессор Хоҷаев Парвизҷон Давронович тасдиқ карда шудааст.

Мавзуи диссертатсияи илмии Раҳимзода Муҳаммадҷони Назар дар чаласаи ғайринавбатии кафедраи баҳисобгирии муҳосибӣ ва андозбандии Донишгоҳи давлатии Данғара аз 27.05.2022, суратчаласаи №17 муҳокима гардидааст. Дар натиҷаи муҳокимаи диссертатсияи илмӣ дар мавзуи “Чанбаҳои ташкилӣ-иқтисодии идоракунии рақобатпазирии корхонаҳои саноатӣ (дар мисоли корхонаҳои саноати сабуки вилояти Хатлон)” чунин хулосаҳо бароварда шуданд:

1.Баҳодиҳии иҷрои диссертатсия. Таҳқиқоти диссертатсионии Раҳимзода Муҳаммадҷони Назар дар мавзуи “Чанбаҳои ташкилӣ-иқтисодии идоракунии рақобатпазирии корхонаҳои саноатӣ (дар мисоли корхонаҳои саноати сабуки вилояти Хатлон)” ба мавзуи мубрам

бахшида шудааст. Таҳқиқоти илмӣ бо забони тоҷикӣ ва бо асосноккунии илмӣ навишта шуда, таҳқиқоти анҷомёфта ба ҳисоб меравад. Дар диссертатсияи илмӣ мақсад ва вазифаҳо пурра иҷро гардида, пешниҳод ва хулосаҳо асоснок гардидаанд. Далели нокифоя будани омӯзиши илмӣ-назариявӣ ва амалии мавзуи таҳқиқшаванда дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон, сабаби ба мавзуи мубрами таҳқиқот табдил ёфтани масъала мегардад.

Мақсади таҳқиқоти диссертатсионӣ: коркард ва муайян намудани роҳу афзалиятҳои ҷалби сармоя ба рушди инфрасохтор бо мақсади тақвияти соҳаи саноати сабук дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси таҷрибаи кишварҳои ҷаҳон мебошад.

Навгонии илмӣ таҳқиқот натиҷаҳои илмӣ зерин ба ҳисоб мераванд: Натиҷаи асосии илмӣ диссертатсия аз ҳалли як масъалаи мубрами илмӣ-амалӣ - таҳияи механизми ташкилию иқтисодии идоракунии рақобатпазирии корхонаҳои саноати сабук, ки ба баланд бардоштани рақобатпазирии он нигаронида шудааст, инчунин таҳияи усулҳои омода ва қабул кардани қарорҳои идоракунӣ, ки стратегияҳои идоракунӣ ва рушди корхонаро дар асоси арзёбии миқдорӣ, таҳлил ва ояндабинии сатҳи рақобатпазирии корхона муайян мекунанд, иборат аст. Зимни гузаронидани таҳқиқоти диссертатсионӣ чунин натиҷаҳои нави илмӣ ба даст оварда шуданд:

✓ нақшаи раванди мутобиқсозии корхонаи саноати сабук ба шароити бозор таҳия гардида, дар асоси он концепсияи мукаммали идоракунии рақобатпазирии корхонаҳои саноати сабук пешниҳод карда шудааст, ки дорои чунин ҷанбаҳо мебошад: қобилияти ташаккул ва таснифи ҳадафҳо ва стратегияҳои рушди корхонаҳои саноати сабук мутобиқи сатҳи ба даст овардашудаи рақобатпазирӣ; усулҳои идоракунии рақобатпазирӣ;

✓ механизми ташкилию иқтисодии идоракунии рақобатпазирӣ, ки ба блокҳои мураккаби мақсаднок асос ёфтааст, ки тадбирҳои зарурии ташкилӣ, иқтисодӣ ва техникӣ ва технологиро дар вобастагии худ ва ҳамбастагӣ инъикос мекунанд ва амалисозии онҳо ба татбиқи самарабахши қарорҳои идоракунӣ дар ин самти фаъолият мусоидат мекунанд;

✓ вазъи муосир ва рушди корхонаҳои саноатии вилояти Хатлон баҳо дода шуда, омилҳои асосии ба сатҳ ва ояндабинии рақобатпазирии корхонаҳои саноати сабук таъсиркунанда ошкор карда шудаанд. Исбот карда шудааст, ки рақобатпазирии корхонаҳои саноати сабук бо се омилҳои асосии зерин: имкониятҳои потенциалии корхона, дараҷаи қонеъ

гардонидани талаботи бозор бо маҳсулоти рақобатпазир ва натиҷаҳои фаъолияти хоҷагидорӣ он муайян карда шавад. Сатҳи баланди ҳар як омил, дар маҷмуъ, кафолати рақобатпазирӣ баланди корхонаҳои саноати сабук мебошад.

✓ модели иқтисодӣ-риёзии таъмини рақобатпазирӣ корхонаҳои саноати сабук коркард ва татбиқ карда шудааст. Нақшаи арзбӣи сатҳи рақобатпазирӣ корхонаҳои саноати сабук коркард карда шуда, ҷузъҳои таркибии потенциали стратегӣ корхонаҳои саноати сабук ошкор карда шуда, модели тақсмоти оптималии захираҳои молиявӣ, ки барои баланд бардоштани рақобатпазирӣ корхонаҳои саноати сабук ҷудо карда шудаанд, таҳия ва дар ҶСП «Ҷунтай-Данғара Син-Сулу Текстил» татбиқи амалии худро ҷффтааст. Татбиқи модели пешниҳодгардида ба корхонаҳои саноати сабук имкон медиҳад, ки эътибору асоснокии қарорҳои идоракунии вобаста ба истифодаи оптималии захираҳои маҳдуди истеҳсолот қабулшударо баланд бардорад, то ки дар ниҳояти кор рақобатпазирӣ баланд бардошта шавад.

✓ механизми таъмини иттилоотӣ идоракунии рақобатпазирӣ корхонаҳои саноати сабук дар асоси концепсияи маркетингӣ такмил дода шудааст. Марҳилаҳои идоракунии ва сохтори системаи иттилоотӣ дохилӣ дар корхонаҳои саноати сабук муайян карда шуда, муҳити берунаи маркетингӣ ва раванди гузаронидани таҳқиқоти маркетингӣ дар корхонаҳои саноати сабук амалӣ карда шудааст. Нақшаи ташаккули иттилоот барои идоракунии рақобатпазирӣ корхонаҳои саноати сабук коркард карда шуда, исбот карда шудааст, ки истифодабарии усулҳои дар таҳқиқот тавсифшудаи таъминоти иттилоотӣ арзбӣ, таҳлил ва ояндабинӣ рақобатпазирӣ корхона имкон медиҳад, ки иттилооти сифатан нави тавсифкунандаи мавқеи воқеии корхона ва рақибони он дар шароити муносибатҳои бозорӣ дар иқтисодиёт дар давраи гузариш муайян карда шавад;

✓ механизми ташкилию иқтисодии идоракунии рақобатпазирӣ корхонаҳои саноати сабук таҳия шудааст, ки як низоми махсуси бисёрфункционалӣ буда, аз маҷмуи паймонҳои ба ҳам алоқаманде иборат аст, ки омилҳои берунӣ дохилӣ ба онҳо таъсир мерасонанд ва дар якҷоягӣ як бутунӣ муайяно ташкил медиҳанд. Механизми ташкилию иқтисодии пешниҳодшуда қисмҳои зеринро дар бар мегирад: интихоби стратегияҳои рақобатпазир оид ба рушд; ислоҳоти системаи идоракунии ҳайати кормандон ва ҳавасмандгардонии меҳнат; баланд бардоштани сифат ва рақобатпазирӣ маҳсулот ба корхонаҳо, татбиқи системаҳои идоракунии сифат ва сертификатсияи онҳо; равиши системавӣ нисбат ба

гуногунрангсозӣ (диверсификатсия) ва банақшагирии истехсолот; ноил шудан ба ягонагии амали ҳама зерсохторҳо ва равандҳои идоракунии дар сиёсати хориҷӣ ва дохилии корхона; азнавташкилдихии системаи баҳисобгирӣ ва таҳлил; такмили самтгирии маркетингӣ, таҳкими хадамоти маркетингӣ; фаъолсозии фаъолияти сармоягузорӣ ва инноватсионӣ, ҷалби сармояи хориҷӣ; такмили таъмини иттилоотии идоракунии рақобатпазирӣ; такмили мудирияти молиявӣ; таҳияи тадбирҳои, ки ба истифодаи самараноки захираҳои истехсолӣ ва молиявӣ нигаронида шудаанд; азнавсозии техникӣ ва технологияҳои замонавии корхона, ҷорӣ намудани равандҳои технологияи пешрафта;

✓ самтҳои асосии идоракунии рақобатпазирӣ дар истехсолоти насочии ҚСП «Ҷунтай-Данғара син-сулу текстил» асоснок карда шудаанд. Исбот шудааст, ки рақобатпазирии маҳсулоти насочии ҚСП «Ҷунтай-Данғара син-сулу текстил» ба омилҳои зерин вобаста аст: интиҳоби дурусти самти истехсоли молҳои насочӣ, намунаи маҳсулот, интиҳоби маҳсулоти интиҳобшаванда, ки ба он эҳтиёҷот зиёд аст; муҳайё намудани шароити қурби фурӯш ва барои рақобат шитоб овардани молу маҳсулоти корхона ва хизматрасонӣ (наrx, муҳлати баровардани маҳсулотҳо ба бозор; хизматрасонӣ ба харидорон ва муҳайё намудани шароити зарурӣ ба муомилоти мол, хизматрасони баъди фурӯш ва гайраҳо); ҳаҷми истехсолот ва номгӯйҳои маҳсулот (чи қадаре ки ҳаҷми истехсолот зиёд бошад ва маҳсулоти он бозоргир бошад, ҳамон қадар даромад аз фоида меафзояд); ҷоннок намудан ва бештар истифода намудани истехсолот аз фаъолияти навоаронаи (инноватсионии) корхона.

Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот.

Ҳамаи давраҳо ҷиҳати иҷрои нақшаи кории илмӣ, аз ҷумла: интиҳоб ва таҳияи мавзӯ, асосноккунӣ ва мубрамияти он, мақсади гузошташуда ва нақшаи кории иҷроӣ вазифаҳои он бо иштироки бевоситаи муаллиф гузаронида шудааст. Саҳми шахсии довталаб дар ошкор намудани омилҳои асосии ба сатҳ ва ояндабинии рақобатпазирии корхонаҳои саноати сабук таъсиркунанда, коркарди модели иқтисодӣ-риёзии таъмини рақобатпазирии корхонаҳои саноати сабук, такмили механизми таъминоти иттилоотии идоракунии рақобатпазирии корхонаҳои саноати сабук дар асоси консепсияи маркетингӣ, ташаккули механизми иқтисодӣ-ташкилии идоракунии рақобатпазирии корхонаҳои саноати сабук ва асосноккунии самтҳои асосии идоракунии рақобатпазирӣ дар истехсолоти насочии ҚСП «Ҷунтай-Данғара син-сулу текстил» зохир мегардад.

Натиҷаҳои ҷудоғонаи таҳқиқотро аз ҷониби муаллиф дар конференсияҳо ва семинарҳои илмӣ-назариявӣ сатҳи донишгоҳӣ, ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ ва раванди баргузор кардани дарсҳои лексионӣ ва семинарҳо истифода бурдан имконпазир аст.

Усулҳои таҳқиқот. Зимни иҷрои кори диссертатсионӣ усулҳои таҳлили техникӣ-иқтисодӣ, усулҳои таҳлили системавӣ, назарияи қабули қарорҳо, назарияи идоракунии хавфҳо, усулҳои иқтисодӣ-математикӣ, усули маркетинг ва дигар усулҳо истифода карда шуданд.

Заминаҳои назариявӣю методологии таҳқиқот. Аҳамияти назариявӣ ва методологии таҳқиқот иборат аз таҳияи муқаррароти назариявӣю методологии мебошад, ки онҳоро метавон барои таҳқиқотҳои минбаъда дар самти баланд бардоштани рақобатпазирии корхона мавриди истифода қарор дод. Хулоса ва тавсияҳои дар рисола таҳиягардида метавонанд аз тарафи мақомоти танзимгар ва назоратӣ барои истифодаи минбаъдаи онҳо ҳангоми ҳаллу фасли масоили марбут ба идоракунии рақобатпазирии корхонаҳои саноатӣ ҳам дар сатҳи минтақавӣ ва ҳам дар сатҳи ҷумҳуриявӣ мавриди истифода қарор бигиранд.

Навгониҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ ба талаботҳои шаҳодатномаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 08.00.06.04 - Ташкил ва идораи корхона, низомҳо ва комплексҳо мутобиқат мекунанд.

Доир ба мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ 8 мақола (дар ҳаҷми 3,03. ҷ.ч.) аз инҳо 3 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоп шудаанд.

РҶҲАТИ МАҚОЛАҲОИ ҶОПШУДА АЗ РҶИ МАВЗҶ:

а) Мақолаҳое, ки дар нашрияҳои эътирофгардидаи КОА ҷоп шудаанд:

[1-М]. Раҳимзода, М.Н. Омилҳои муайянкунандаи рақобатпазирии корхонаҳо [Матн] / М.Н. Раҳимзода // Паёми Донишгоҳи давлатии тижоратии Тоҷикистон. Маҷаллаи илмӣ. Бахши илмҳои иқтисодӣ, соҳибкорӣ ва соҳаи иҷтимоӣ.-Душанбе.- 2021-№2.-қ.36.- Саҳ. 210-215.

[2-М]. Раҳимзода, М.Н. Асосҳои назариявӣю идоракунии рақобатпазирии корхона [Матн] / Раҳимзода М.Н., Қ.З Қурбоналиев // Кишоварз. Маҷаллаи назариявӣю илмӣю истеҳсолии “Кишоварз”. Бахши иқтисодиёт дар КАС.-Душанбе.- 2021-№2.-қ.91.- Саҳ. 169-172.

[3-М]. Раҳимзода, М.Н. Роҳҳои тақмили инноватсия дар истеҳсолоти маҳсулоти нассочӣ [Матн] / М.Н. Раҳимзода // Паёми молия ва иқтисод. Маҷаллаи илмӣ-амалӣ. Бахши иқтисодӣ.-Душанбе.- 2021-№2.-қ.26.- Саҳ. 160-166.

б) Мақолаҳое, ки дар дигар нашрияҳо чоп шудаанд:

[4-М]. Раҳимзода, М.Н. Приоритетные направления развития электронных услуг в РТ [Текст] / М.Н. Раҳимзода, Ш.Ф. Сулаймонзода, М.А. Самиев // Международный научно-практический журнал. Маҷаллаи эҷоди маҷаллаи иқтисодӣ.-Нур-Султан.- 2021-№3.-қ.14.- С. 27-31.

[5-М]. Раҳимзода, М.Н. Реализация инвестиционного проекта на совместном предприятии-применение налагаемых льгот по налогу на имущество. [Текст] / М.Н. Раҳимзода // Материалы XVIII международного научно-практической конференции “актуальные направления фундаментальных и прикладных исследований.-North Charleston, USA: 11-12 марта 2021-№2.- С. 60-65.

[6-М]. Раҳимзода, М.Н. Ояндабини сатҳи рақобатпазирии корхонаҳои саноатӣ. [Матн] / М.Н. Раҳимзода // Паёми Донишгоҳи давлатии Данғара. Маҷаллаи илмӣ. Бахши илмҳои гуманитарӣ.- Душанбе.- 2020-№4.-қ.14.- Саҳ. 136-147.

[7-М]. Раҳимзода, М.Н. Ҷунтаи текстил маш дар рушди иқтисоди саноати сабуки мамлакат. [Матн] / Раҳимзода М.Н., Рузиев А.Т. // Маҷмуаи конфересияи умуми донишгоҳии илмию амалии ҳайати професорону омӯзгорон, аспирантон, магистронун унвонҷӯён ва донишҷӯён бахшида ба «28-солагии истиқлолияти Ҷумҳурии Тоҷикистон».- Данғара, 27-30-юми апрели соли 2019-№2.-қ.21.- Саҳ. 39-43.

[8-М]. Раҳимзода, М.Н. Фаъолияти соҳибкори ва ғайрифаъол дар мисоли корхонаҳои вилояти Хатлон. [Матн] / М.Н. Раҳимзода, А.Т. Рузиев // Рушди соҳибкорӣ аз нигоҳи баланд бардоштани сифати ҳаёт дар вилояти Хатлон. Мизи муддавар дар Донишгоҳи давлатии Данғара.- 2018.-Саҳ. 135-137.

Қарори Шурои олимон:

1. Диссертатсияи Раҳимзода Муҳаммадҷони Назар, ки дар мавзӯи “Ҷанбаҳои ташкилӣ-иқтисодии идоракунии рақобатпазирии корхонаҳои саноатӣ (дар мисоли корхонаҳои саноати сабуки вилояти Хатлон)” аз рӯи ихтисоси 08.00.06.04 - Ташкил ва идораи корхона, низомҳо ва комплексҳо пешниҳод гардидааст, ба талаботҳои комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад.

2. Диссертатсияи Раҳимзода Муҳаммадҷони Назар дар мавзӯи “Ҷанбаҳои ташкилӣ-иқтисодии идоракунии рақобатпазирии корхонаҳои саноатӣ (дар мисоли корхонаҳои саноати сабуки вилояти Хатлон)” барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06.04 - Ташкил ва идораи корхона, низомҳо ва комплексҳо барои

баррасӣ ва ҳимоя ба Шурои диссертатсионии Институти иқтисодӣ ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.

3. Назорати қарори мазкур ба зиммаи раиси Шурои олимон, декани факултет воғузур карда шавад.

Хулосаи мазкур дар ҷаласаи ғайринавбатии Шурои олимони факултети иқтисодиёти миллий ва рушди сайёҳии Донишгоҳи давлатии Данғара аз 27.12.2022 суратҷаласаи №18 қабул гардидааст.

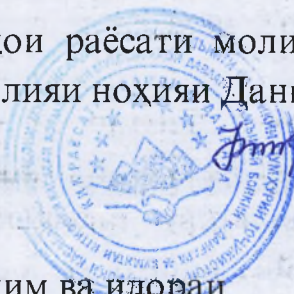
Муқарриз:

Муовини сардори раёсати
молияи ноҳияи Данғара

н.и.и., дотсент Бобоҳонзода М.Ч.

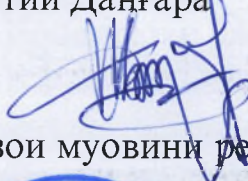
Мутахассиси шӯъбаи кадрҳои раёсати молияи ноҳияи Данғара имзои муовини сардори раёсати молияи ноҳияи Данғара М.Ч. Бобоҳонзодаро бо муҳр тасдиқ менамоям

Файзова Х.С.

Муқарриз:

Муовини ректор оид ба таълим ва идораи
сифати таҳсилоти Донишгоҳи давлатии Данғара
н.и.и, дотсент

Кудратзода П.К.

Сардори шӯъбаи кадрҳои ДДД имзои муовини ректор оид ба таълим ва идораи сифати таҳсилоти Донишгоҳи давлатии Данғара н.и.и, дотсент П.К. Кудратзодаро тасдиқ менамоям

Ҷаббори Н.Ҷ

Раиси Шурои олимони факултети
иқтисодиёти миллий ва рушди сайёҳии
Донишгоҳи давлатии Данғара

Юсупов У.С.

Котиби илмии Шурои олимони факултети
иқтисодиёти миллий ва рушди сайёҳии
Донишгоҳи давлатии Данғара

Самиев М.А.